

Estonia: upadek rządu Rõivasa i koniec izolacji partii

Centrum

Joanna Hyndle-Hussein

Premier Taavi Rõivas, lider rządzącej w Estonii od 2001 roku liberalnej i prozachodniej Partii Reform stracił poparcie koalicjantów, a parlament 9 listopada uchwalił wobec niego wotum nieufności. Od 7 listopada socjaldemokraci i konserwatywna partia Ojczyzna i Res Publica (IRL) prowadzą rozmowy o stworzeniu nowej koalicji z główną siłą opozycji – partią Centrum. Premier nie zamierzał ustąpić, ale wszystkie ugrupowania sejmowe poza reformistami opowiedziały się za jego odwołaniem. Rząd kierowany przez Rõivasa powstał w kwietniu 2015 roku. Ze względu na różnice programowe pomiędzy koalicjantami (przede wszystkim w obszarze gospodarki i spraw społecznych) realizacja programu rządowego była powolna, a pomiędzy liderami ugrupowań koalicyjnych dochodziło do tarć. Niezdolność partnerów koalicji rządzącej do współpracy doprowadziła w październiku do kryzysu wokół wyboru prezydenta Estonii.

Komentarz

- Partia Centrum wyszła z politycznej izolacji, w której znajdowała się od roku 2007. Zdolność koalicyjną utraciła ze względu na jawnie prokremlowską i antynatowską postawę swojego byłego lidera Edgara Savisaara. Zmiana na stanowisku przewodniczącego otworzyła centrystom drogę do powrotu do władzy. 5 listopada kierownictwo partii objął Jüri Ratas, co pozwoliło partii na podjęcie rozmów o koalicji z socjaldemokratami, mającymi podobny lewicowy profil. Lider socjaldemokratów, Rosjanin Jewgienij Osinowski (Jevgeni Ossinovski), wzywając Rõivasa do ustąpienia, opowiedział się za nominacją Ratasa na premiera. Partia Centrum (27 posłów w 101-osobowym parlamencie), jest drugą po reformistach (30 mandatów) najpopularniejszą siłą polityczną w kraju. Głosują na nią przede wszystkim wyborcy rosyjskojęzyczni (ok. 25% mieszkańców kraju, część z nich oddaje głosy także na socjaldemokratów).
- Tracąca władzę Partia Reform postrzegana była przez zachodnich partnerów Estonii jako gwarant euroatlantyckiego kursu państwa. Ratas, lider ugrupowania obciążonego wizerunkiem partii prorosyjskiej, będzie musiał podjąć działania na rzecz podtrzymania zaufania zachodnich partnerów. Deklaruje, że pod rządami jego partii Estonia pozostanie lojalnym członkiem UE i NATO. Jako polityk odwołujący się do elektoratu osób rosyjskojęzycznych, wśród których większość nie popiera obecności wojsk NATO w Estonii, angażuje się na rzecz promocji wśród swoich wyborców dotychczasowej polityki

obronnej państwa, opartej na zwiększaniu obecności sojuszniczej wojsk NATO w regionie bałtyckim.

Nowy rząd będzie mieć bardziej lewicowy charakter. Większy nacisk zostanie położony na zwiększenie wsparcia socjalnego, a także działania konsolidujące podzielone etnicznie społeczeństwo. Ratas, podobnie jak Osinowski, opowiada się za większym uwzględnianiem potrzeb mniejszości rosyjskojęzycznej w polityce oświatowej i regionalnej, co ma prowadzić do lepszej integracji tej grupy. Centryści i socjaldemokraci nie mają jednak większości w parlamencie (razem 42 mandaty) i oba ugrupowania rozmawiają o koalicji z konserwatywną IRL. Jest to jednak partia o profilu liberalno-prorynkowym, co może komplikować realizację prosocjalnego programu partii lewicowych.